

TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten

Det kongelige Landbruks- og matdepartement

pb 8007 Dep
N-0030 OSLO

Vår saksbehandler
Anne Sissel Ness

Vår ref.
06/7824/ V50
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
12.05.2006

Svar - Høring av forslag til endring av lov 15.juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

Vedlagt oversendes høringsuttalelse vedrørende endring av lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Thorbjørn Bratt
miljødirektør

Anne Sissel Ness
fagleder landbruk

Vedlegg:
Saksframlegg til Formannskapet m/protokoll

Saksprotokoll

TRONDHEIM KOMMUNE
Rådmannen

Dato: 04.05.06

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 03.05.2006
Sak: 145/06

Kommunalt fagfor: *Kultur*

Viderebeholdes til: Miljøenheten

Miljøenheten

Resultat: Behandlet

for vedtak: *Solfred Ulseth*

Arkivsak: 06/7824

Tittel: HØRING AV FORSLAG TIL ENDRING AV LOV 15.JUNI 2001 NR. 75 OM VETRLÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL

Behandling:

Behandling i møte 25.04.2006:

Ordfører Rita Ottervik (Ap) foreslo saken utsatt

VEDTAK:

Saken utsatt til 03.05.2006.

Behandling i møte 03.05.2006:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Formannskapet tilrår at de forslag som er kommet fram i brev datert 05.02.06 fra Landbruks- og matdepartementet vedrørende endring av dyrehelsepersonelloven blir gjennomført.

I forbindelse med gjennomføringen må følgende ivaretas av staten:

- Kommunen gis tilstrekkelig kompetanse til å ivareta ordningen.
- Kommunens faktiske utgifter må dekkes og det må være en trygghet i de økonomiske rammene framover.
- Ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i forbindelse med beredskap og alvorlige smittsomme dyresjukdommer må avklares på forhånd.

Rita Ottervik
Rita Ottervik
Ordfører

Solfred Ulseth
Solfred Ulseth

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 25.04.2006
Sak: 145/06

Resultat: Saken utsatt

Arkivsak: 06/7824

Tittel: HØRING AV FORSLAG TIL ENDRING AV LOV 15.JUNI 2001 NR.
75 OM VETRLÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL

Behandling:

Ordfører Rita Ottervik (Ap) foreslo saken utsatt

VEDTAK:

Saken utsatt til 03.05.2006.

Rita Ottervik
Ordfører

Kari Arnes

Sakspapirer for Formannskapet

Saksnr.: Utvalg
145/06 Formannskapet

Møtedato
25.04.2006

HØRING AV FORSLAG TIL ENDRING AV LOV 15.JUNI 2001 NR. 75 OM VETRIÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL

Arkivsaknr.
06/7824

Møtedato:
25.04.2006

Møtesaksnr.
145/06

Forslag til vedtak:

Formannskapet tilrår at de forslag som er kommet fram i brev datert 05.02.06 fra Landbruks- og matdepartementet vedrørende endring av dyrehelsepersonelloven blir gjennomført.

I forbindelse med gjennomføringen må følgende ivaretas av staten:

- Kommunen gis tilstrekkelig kompetanse til å ivareta ordningen.
- Kommunens faktiske utgifter må dekkes og det må være en trygghet i de økonomiske rammene framover.
- Ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i forbindelse med beredskap og alvorlige smittsomme dyresjukdommer må avklares på forhånd.

Saksframlegg

Høring av forslag til endring av lov 15.juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

Arkivsaksnr.: 06/7824

Forslag til vedtak:

Formannskapet tilrår at de forslag som er kommet fram i brev datert 05.02.06 fra Landbruks- og matdepartementet vedrørende endring av dyrehelsepersonelloven blir gjennomført.

I forbindelse med gjennomføringen må følgende ivaretas av staten:

- Kommunen gis tilstrekkelig kompetanse til å ivareta ordningen.
- Kommunens faktiske utgifter må dekkes og det må være en trygghet i de økonomiske rammene framover.
- Ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i forbindelse med beredskap og alvorlige smittsomme dyresjukdommer må avklares på forhånd.

SAKSUTREDNING

Sammendrag:

Landbruks- og matdepartementet har oversendt høringsforslag til endring av lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.

Forslaget går i hovedsak ut på at kommunene fra 2007 skal overta ansvaret for å sørge for tilfredstillende tilgang på dyrehelsepersonell samt en tilfredstillende ordning med klinisk veterinærvakt. I dag har staten dette ansvaret.

Videre foreslås å oppheve bestemmelser om forhandlinger med veterinærorganisasjonene vedr. veterinærvakten.

Faktadel:

Landbruks- og matdepartementet ber høringsinstansene om tilbakemelding på forslag til endring av dyrehelsepersonelloven innen 15.05.06. Formålet med endringene er å overføre ansvaret for veterinærdekning og veterinærvakt fra staten til kommunen.

Sagelvmo-utvalget nedsatt av landbruksdepartementet konkluderte i 2004 med at kommunene bør gis ansvar for de forhold som kommer fram i endringsforslaget.

Departementet skriver bl.a. følgende vedrørende veterinærdekning:

*"Kommunene får et utvidet ansvar i forhold til det ansvaret staten har i dag i og med at det ikke blir omtalt som et overordnet ansvar. Ansvaret blir mer direkte ved at det blir knyttet til en plikt for kommunen til å sørge for en tilfredstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell....
...Hvordan kommunene skal sørge for tilfredstillende tilgang på tjenesten fra dyrehelsepersonell, vil være opp til de enkelte kommunene å bestemme. Videre vil det være opp til kommunen å bestemme hva som er en tilfredstillende tilgang fra dyrehelsepersonell.*

.....

Tiltak fra kommunens side for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell (på dagtid) vil primært være nødvendig der behovet for dyrehelsetjenester ikke er stort nok til etablering av en bærekraftig veterinærpraksis.

....

I strøk av landet med god dekning av dyrehelsepersonell, vil kommunens ansvar kun være relatert til tilgang på tjenester (vaktordning) i de tidsrom som ikke kan anses som ordinær arbeidstid for de aktuelle næringsutøverne.

Behovet for at kommunene må bidra for å sikre tilgang til dyrehelsetjenester på dagtid vil være aktuell i de mindre befolkede områdene av landet med lite dyrehold. Selv om det i kommunene ikke er grunnlag for en full dyrehelsepraksis, vil det være behov for disse tjenestene for kommunens innbyggerer."

Departementet skriver bl.a. følgende vedrørende veterinærvakt:

"Departementet foreslår at det ikke lenger lovfestes en hjemmel til å pålegge veterinærer plikt til å delta i vaktordningen. I den grad kommunene vurderer det som nødvendig å sikre at veterinærer vil delta i en vaktordning, kan dette mer hensiktsmessig løses ved at det avtales mellom kommunen og aktuelt personell."

Departementet har i høringsbrevet flere forslag til tiltak som kan gjøres for å oppnå tilfredsstillende tjenester, de fleste av økonomisk karakter.

Departementet skriver bl.a. følgende vedrørende økonomiske og administrative konsekvenser:

Trondheim kommune

”De økonomiske og administrative kostnadene for kommunene av det nye lovpålagte ansvaret er derfor knyttet til de tiltakene som må iverksettes for å sørge for tilgjengelighet av de aktuelle tjenestene for brukerne.

....

Departementet regner med at det blir behov for en viss økonomisk styrkning utover de midler som allerede brukes av kommunene på frivillig grunnlag. Dette vil bli nærmere omtalt i kommuneøkonomiproposisjonen som legges fram våren 2006.

....

Det tas sikte på at nødvendige administrative kostnader i kommunene skal kompenseres i forbindelse med ansvarsformen.”

Høringsforslaget vedrørende lov av 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.

§ 1 annet ledd oppheves.

Ny § 3 a. Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

§ 26 oppheves.

Vurdering:

Den kliniske veterinærvakten i Trondheim er i dag todelt og ivaretas gjennom en felles veterinærvakt i Malvik, Klæbu og Trondheim. De betjener også deler av Melhus samt Buvika. Det er i dag 5 veterinærer som utgjør denne vaktordningen. De betjener det aller meste av stordyr, dvs. hest, storfe, gris og sau. I tillegg har vi smådyrvakten Sør-Trøndelag som for tida fordeles mellom 6 dyreklinikker i området. Mattilsynet administrerer i dag begge ordningene.

Staten har allerede sagt opp avtalen om spesialvakt for kjæledyr (smådyrvakten). Den nye ordningen må derfor ta seg av både stordyr og smådyr. Det betinger en ny vurdering av sammensetningen av vakta fordi oppgavene og antall henvendelser vil endres.

Ved en lovendring må kommunen bygge opp et apparat i forhold til å inngå avtaler om og administrere en slik vaktordning. Kommunen må definere hva som er ”tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester”. Dersom det er ønskelig å viderføre en samarbeidsordning mellom flere kommuner må det inngås avtaler om dette for å avklare nivået på tjenesten og hvordan den skal utformes. Det må også inngås avtaler med de veterinærene som skal delta i tjenesten.

Høringsutkastet gir ikke noen vurdering av alternative organisasjonsformer. Det argumenteres hvorfor kommunen bør overta ansvaret, men hvilke fordeler som ligger i at Mattilsynet (eller annen statlig organisasjon) beholder ansvaret kommer ikke fram. Rådmannen finner denne ensidigheten i høringsutkastet lite tilfredsstillende.

Rådmannen mener at dersom lovendringen gjennomføres må det fra statens side gjennomføres et opplegg som gir kommunene

- tilstrekkelig kompetanse til å ivareta oppgavene (her inkludert hva som ligger i å ha ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på dyrehelsepersonell)
- dekning av de faktiske utgiftene og trygghet i de økonomiske rammene framover
- en oversikt over ansvarsfordelingen innen dyrehelsetjenester (bl.a. når det opptrer alvorlige dyresykdommer i regionen).

Kommentarer fra Den norske veterinærforening

Den norske veterinærforening (DNV) har sendt et åpent brev til alle høringsinstansene.

DNV har ikke noe prinsipielt imot at kommunene skal sørge for en tilfredsstillende veterinærdekning og en velfungerende vaktordning, men forutsetter at lovgiver på forhånd har

Trondheim kommune

avklart hva ansvaret omfatter og hvilke økonomiske rammer kommunene har å forholde seg til.

DNV er videre kritisk til forslaget fordi:

- det foreslås at kommunene selv skal definere hva som er tilfredsstillende veterinærdekning og vaktordning. DNV mener det må være et nasjonalt anliggende å definere nivået på hva som er tilfredsstillende veterinærtjenester ut fra befolkningens behov og dyrevernmessige forhold.
- Det økonomiske grunnlaget ikke er utredet. Høringsnotatet foreslår at kommunene selv skal definere tilfredsstillende tilbud, mens staten i ettertid skal sette kriterier og rammer for økonomisk overføring til kommunene.
- Det er uklart hvordan statens ansvar for beredskap mot alvorlige smittsomme dyresykdommer fortsatt skal ivaretas på en tillitvekkende måte når kommunene selv skal definere beredskapsnivået på veterinærvakten.

DNV foreslår bl.a. at staten skal ha et overordna ansvar for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste, forhandlinger vedr. vaktordninger samt en nemd som skal tre inn dersom det ikke oppnås enighet.

Konklusjon:

Med bakgrunn i all uro som har vært omkring veterinærvakter i 2004/2005, synes det gjennom høringsnotatet som om staten ønsker å kvitte seg med heller enn at det er store fordeler at kommunen overtar ordningen.

Til tross for dette vil rådmannen tilrå at endringene gjennomføres og legger til grunn at ordninger som vil påvirke utviklingen av lokalt næringsliv best ivaretas av kommunen selv.

Rådmannen i Trondheim, 05.04.2006

Gerhard Dalen
Kommunaldirektør

Thorbjørn Brat
Miljødirektør

Anne Sissel Ness
Fagleder landbruk

Trykte vedlegg:

Høringsnotat om endring av lov av 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell
Brev fra Den norske veterinærforening.

Utrykte vedlegg:

Brev fra Landbruks- og matdepartementet, datert 15.02.06, mottatt 24.02.06

Høringsnotat om endring av lov 15. juni 2001 nr 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

1. Innledning

Lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) danner det lovmessige grunnlaget for veterinærvirksomhet i Norge.

Loven fastsetter både bestemmelser om dyrehelsepersonellens yrkesutøvelse og bestemmelser som angår tilgjengelighet av tjenester fra slikt personell. Landbruks- og matdepartementet er opptatt av at bestemmelser som angår tilgjengelighet av tjenester for brukerne forvaltes så nær brukerne som mulig.

Det økonomiske grunnlaget for klinisk veterinærtjeneste er svekket i deler av Norge. Med klinisk veterinærtjeneste forstås tjenesteyting fra selvstendig næringsdrivende veterinærer til dyreeiere.

Det svekkede økonomiske grunnlaget for slike tjenester skyldes blant annet strukturendringer og økonomiske forhold i landbruket, samt forbedringer i den norske dyrehelsen med påfølgende redusert antall veterinærbehandlinger. Bortfall av distriktsveterinærordningen og reduksjon av ulike frivillige kommunale ordninger som ansettelse, driftstilskudd, kontortilskudd og reisestøtte, er også viktig i denne sammenhengen. Samtidig har utviklingen i akvakulturnæringen og smådyrholdet økt behovet for private veterinærtjenester innen disse fagfeltene.

Svekket økonomisk grunnlag for klinisk veterinærtjeneste gjør det mindre attraktivt for veterinærer å etablere seg i flere distrikter. Dette kan føre til mindre fokus på forebyggende helsearbeid og dårligere beredskap mot alvorlige smittsomme dyresykdommer. Manglende tilgang på kliniske veterinærtjenester kan i neste omgang gi svekket grunnlag for husdyrhold.

For å møte disse utfordringene satte Landbruksdepartementet i mars 2004 ned et utvalg (Sagelvmo-utvalget) som blant annet skulle vurdere hvordan en for veterinært personell kan bidra med offentlige virkemidler, slik at tilfredsstillende veterinærdekning kan opprettholdes i aktuelle områder. Sagelvmo-utvalget avga sin innstilling i september 2004.

I konklusjonen og tilrådingen fra utvalget ble det bl.a. uttrykt følgende:

"Utvalget mener at de utfordringer en står overfor med hensyn til å få en tilfredsstillende veterinærdekning i alle deler av landet best kan løses ved at tilgang på kliniske veterinærtjenester gjøres til et kommunalt ansvar. Utvalget tilrår derfor at kommunene gis ansvar for at det finnes en tilfredsstillende veterinærdekning. Utvalget mener det i den sammenheng vil være nødvendig at også det statlige ansvaret for den kliniske veterinærvakten legges til kommunal sektor. "

Staten har i dag et ansvar for å organisere og finansiere klinisk veterinærvakt på kveld, natt og i helger og høytider. I dag er det både en klinisk veterinærvakt og en spesialvakt for kjæledyr. Den kliniske veterinærvakten har i praksis ikke omfattet akvakulturdyr i industrielt oppdrett og det vurderes heller ikke som aktuelt at fremtidige ordninger skal ta hånd om behovene i slikt oppdrett. Vaktordningene er omtalt i St. prp. nr. 47 (2004-2005) og har nylig blitt gjennomgått av et utvalg nedsatt av Landbruks- og matdepartementet sommeren 2005.

Utvalget avga sin innstilling 14. desember 2005. Flertallet i dette utvalget anbefalte at den kliniske veterinærvakten bør styrkes i forhold til dagens nivå, og at det heretter kun bør være en ordning for klinisk veterinær vakt som bør omfatte akutte behov for kvalifisert bistand til alle dyrearter. Landbruks- og matdepartementet har på grunnlag av utvalgsanbefalingen sagt opp avtalen om spesialvakt for kjæledyr. Det vil derfor kun være en generell klinisk vaktordning som kan ta hånd om både dyr i landbruket samt hobby- og kjæledyr som vil være i drift når kommunene overtar ansvaret.

Ansvar for tiltak mot smittsomme dyresykdommer og oppfølging av dyrevernsaker følger av annet lovverk (matloven og dyrevernsloven). Forvaltning av disse oppgavene omfattes ikke av den foreslåtte ansvarsoverføringen, og vil fortsatt bli ivaretatt av Mattilsynet. Veterinærer har en generell plikt til å rapportere om smittsomme sykdommer som de kommer over i sitt virke, til Mattilsynet. Muligheten for å få tak i veterinær er i så måte av betydning for beredskapen mot alvorlige smittsomme dyresykdommer.

2. Bakgrunn for endringsforslaget

Departementet har vurdert innstillingen fra Sagelvmo-utvalget og ønsker å følge opp hovedkonklusjonene i innstillingen, jf også omtale i St. prp. nr. 60 (2004-2005) og i St. prp. nr. 1-(2005-2006) fra Landbruks- og matdepartementet.

Endringsforslaget innebærer at ansvar for nødvendige tiltak for tilgjengelighet av tjenester fra dyrehelsepersonell (i dag i praksis kliniske veterinærtjenester) legges til kommunal sektor og omfatter hele landet. Kommuner i de områder der det markedsmessige grunnlaget for veterinær virksomhet ikke er tilstrekkelig, må etablere ordninger som sikrer tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Samtidig overføres ansvaret for klinisk veterinær vakt til kommunal sektor.

Sagelvmo-utvalget skrev følgende om lokal tilpassning og interkommunalt samarbeid:
"Arbeidsgruppen mener de enkelte kommunene vil være de beste til å vurdere hvordan tilfredsstillende klinisk veterinærdekning skal opprettholdes i området. Arbeidsgruppen mener derfor at kommunene bør gis stor frihet i hvordan de velger å benytte de økonomiske midlene som stilles til rådighet. Eksempelvis kan det tenkes tilsatt kommuneveterinærer i hele eller delte stillinger i noen kommuner, mens andre kommuner ser det som mest hensiktsmessig å yte driftstilskudd til veterinærer i området. I tråd med de eksisterende veterinærrområder bør de respektive kommuner oppfordres til et utstrakt interkommunalt samarbeid for å best mulig utnytte de økonomiske ressurser som gjøres tilgjengelig for klinisk veterinærtjenester. "

Forslaget som innebærer en forvaltningsmessig reform, vil kreve endringer i dyrehelsepersonelloven. Både formålsparagrafen, § 1 og § 26 om klinisk vakt må endres. Kommunene kan ikke gis nye plikter uten hjemmel i lov. Det foreslås derfor en ny paragraf som regulerer kommunens ansvar.

3. Nærmere om lovforslaget

*§ I annet ledd
Oppheves.*

Ny § 3a. Kommunens ansvar

Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

Gjeldende rett

I nåværende annet ledd i formålsparagrafen (§ 1) står det at staten har det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste. Staten har i praksis fulgt opp ansvaret ved å organisere klinisk veterinæravakt i alle deler av landet. I tillegg har staten gjennom Mattilsynet ansvar for forvaltning av offentlige bestemmelser vedrørende dyrehelse og dyrevelferd, men slike tiltak er regulert i annen lovgivning og faller således utenom det som reguleres av denne bestemmelsen.

Statens ansvar etter formålsparagrafen ligger på et overordnet plan og medfører ikke detaljansvar eller direkte ansvar for veterinærdekningen i et enkelt område av landet. Formålsparagrafen medfører heller ikke at staten har ansvar for konkrete enkeltsaker. Statens ansvar i formålsparagrafens annet ledd er derfor i første rekke blitt knyttet til den landsdekkende kliniske vaktordningen som er regulert i lovens § 26.

Departementets forslag

Departementets forslag om å oppheve § 1 annet ledd og fastsette ny § 3a. innebærer at statens ansvar blir overført til kommunene. De vil få ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Kommunene får et utvidet ansvar i forhold til det ansvaret staten har i dag i og med at det ikke blir omtalt som et overordnet ansvar. Ansvaret blir mer direkte ved at det blir knyttet til en plikt for kommunen til å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. De økonomiske og administrative konsekvensene av bestemmelsen for kommunene er nærmere omtalt i pkt. 4. Hvordan kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, vil det være opp til de enkelte kommunene å bestemme. Videre vil det være opp til kommunen å vurdere hva som er en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. I en vurdering av hva som er en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, må det tas hensyn til hva som kan anses som forsvarlig reiseavstand/reisetid for å kunne betjene brukernes behov for kvalifisert bistand fra dyrehelsepersonell.

For at det skal kunne være en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, må tjenesten også omfatte en døgnkontinuerlig tilgang på en slik tjeneste. Departementet viser til at næringskomiteen i Innst. S. nr. 180 (2004-2005) bl.a. uttalte at: "Den kliniske veterinæravakten er samfunnets sikkerhetsnett for å sikre at det er tilgang på veterinærtjenester. For bønder er det helt grunnleggende at dyr kan få behandling innen rimelig tid og dermed unngå unødvendig lidelse." Departementet legger derfor til grunn at kommunens ansvar for å sikre døgnkontinuerlig tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell normalt må ivaretas gjennom en organisert vaktordning.

Ved at kommunene får ansvar på dette området, legges ansvaret nær brukerne og de faktiske behovene. De lokale behovene bør dermed kunne bli løst på en god måte ut fra de stedlige forholdene.

Forholdene rundt i landet er svært forskjellige når det gjelder hvor god dekning det er av dyrehelsepersonell. Befolkningstetthet, avstander, transportforhold, antall og typer husdyrbruk og dyrehold har innvirkning på grunnlaget for at dyrehelsepersonell etablerer seg i et område og hvor mange etableringer det er muligheter for. Tiltak fra kommunens side for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell (på dagtid) vil primært være nødvendig der behovet for dyrehelsetjenester ikke er stort nok til etablering av en bærekraftig veterinærpraksis.

Når det gjelder akvakulturnæringen, har denne i dag regelverkskrav om å gjennomføre risikobasert helsekontroll og om å varsle og gjennomføre helsekontroll ved tilfeller av forøket dødelighet eller mistanke om sykdom. Dette gjør at de aller fleste akvakulturanlegg på egenhånd har inngått avtaler med eller har ansatt veterinærer eller fiskehelsebiologer som kan utføre nødvendige helsekontroller. I dagens situasjon vil derfor den foreslåtte lovendringen ikke få betydning for dyrehelsetjenester til akvakulturnæringen.

Dyreeiere rundt i landet vil ha behov for tilgang på dyrehelsepersonells tjenester. Hva som må anses for tilfredsstillende tilgang, vil variere bl.a. ut fra bosted og dyreart. Hvis dyreeieren bor på en øy i havgapet, vil det trolig ta lenger tid å få hjelp enn for en som bor sentralt. Tilgangen til tjenester fra dyrehelsepersonell kan for øyboeren likevel være tilfredsstillende. Et kjæledyr kan fraktes til veterinær, mens det er veterinæren som bør reise til storfe. Hva som vil være tilfredsstillende, vil her også være forskjellig. Kommunene vil i prinsippet stå fritt til å vurdere hvilket nivå de mener er tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, men det må sikre brukerne en forsvarlig veterinærtjeneste bl. a. ut fra reiseavstander og reisetid.

I strøk av landet med god dekning av dyrehelsepersonell, vil kommunens ansvar kun være relatert til tilgang på tjenester (vaktordning) i de tidsrom som ikke kan anses som ordinær arbeidstid for de aktuelle næringsutøverne.

Behovet for at kommunene må bidra for å sikre tilgang til dyrehelsetjenester på dagtid vil være aktuelt i de mindre befolkede områdene av landet med lite dyrehold. Selv om det i kommunen ikke er grunnlag for en full privat dyrehelsepraksis, vil det være behov disse tjenestene for kommunens innbyggere. Etter lovforslaget vil det da være et ansvar som er lagt på kommunen å finne fram til ordninger slik at det er mulig å sikre tilfredsstillende tilgang på dyrehelsetjenester.

Lovforslaget gir rom for ulike tilnæringsmåter for kommunene. Det kan være aktuelt med interkommunalt samarbeid mellom to eller flere kommuner hvis forholdene ligger til rette for en slik ordning. Lovforslaget gir ikke noe pålegg om at den enkelte kommune skal sørge for en tilfredsstillende dyrehelsetjeneste på egenhånd.

Den enkelte kommune kan imidlertid også se seg best tjent med et eget opplegg ved for eksempel å opprette en kommunal stilling for å dekke behov for dyrehelsetjenester. Andre stimulerings tiltak for å tiltrekke seg privatpraktiserende dyrehelsepersonell kan også tenkes. Etableringstilskudd eller driftsstøtte til dyrehelsepersonell kan være aktuelt. Andre ordninger i form av for eksempel rimelige lokaler, tomter, jobbtilbud til andre medlemmer i husstanden og andre økonomiske virkemidler kan også være aktuelt å ta i bruk for å ha tilfredsstillende tilgang på dyrehelsetjenester. Lokale forhold vil avgjøre hva som vil være nødvendig og best for den enkelte kommune. Helt andre virkemidler enn de eksemplene som er nevnt her, kan selvsagt brukes. Det må være opp til den enkelte kommune hvordan de oppfyller sitt ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Kommunene kan også ha ulike behov for den kompetansen dyrehelsepersonellet besitter til andre oppgaver i kommunen.

§ 26 Om klinisk vakt oppheves.

Gjeldende rett

Gjeldende dyrehelsepersonellov pålegger staten en plikt til å etablere klinisk vakt for dyrehelsepersonell i alle deler av landet. Departementet er forpliktet til å inngå avtale med

yrkesorganisasjonene etter forhandlinger om organisering og gjennomføring av vaktene samt om godtgjøring/tilskudd for deltakelse.

Som hovedregel skal vakt deltakelse baseres på frivillighet, men loven gir også anledning til å pålegge veterinærer å delta i vaktordningen på det stedet de utfører sin virksomhet dersom en ikke har fått tilstrekkelig personell til å gå frivillig inn i vaktordningen.

På grunn av at dyrehelsepersonelloven gir hjemmel til å pålegge dyrehelsepersonell å delta i vaktordningen, mente næringskomiteens flertall ved behandling av lovproposisjonen i Innst. O. nr. 119 (2000-2001), jf Ot. prp. nr. 52 (2000-2001) at "*aktuelle yrkesorganisasjoner må ha innflytelse på både størrelse på godtgjørestilskudd, fordeling av og vilkår for utbetaling. Hvis utøvere innenfor dyrehelsetjenesten skulle kunne bli pålagt vakter med en kompensasjon som er bestemt uten rett til å forhandle, kan dette påvirke dyrehelsepersonellens valg av bo og arbeidssted.*"

Departementets forslag

Moderniseringsdepartementet (nå Fornyings- og administrasjonsdepartementet) har vurdert konkurransebegrensende offentlige reguleringer innen frie yrker, deriblant veterinærene. Etter denne gjennomgangen tilrår Moderniseringsdepartementet at Landbruks- og matdepartementet tar initiativ til å endre dyrehelsepersonelloven § 26. De foreslår at bestemmelsen endres slik at veterinærene gjennom Den norske veterinærforening mister den vetorett de i praksis er gitt gjennom forhandlingene med staten. De tilrår et system der Landbruks- og matdepartementet legger fram et tilbud for kompensasjon for deltakelse i veterinærvakten, som den enkelte veterinær individuelt forholder seg til. Staten kan justere satsene slik at et tilstrekkelig antall veterinærer deltar i vaktordningen.

Departementet foreslår at det ikke lenger lovfestes en hjemmel til å pålegge veterinærer plikt til å delta i vaktordningen. I den grad kommunene vurderer det som nødvendig å sikre at veterinærer vil delta i en vaktordning, kan dette mer hensiktsmessig løses ved at dette avtales mellom kommunen og aktuelt personell.

Departementet ser nødvendigheten av å unngå videreføring av en tilnærmet vetorett for Den norske veterinærforening i forhandlinger ved overføring av ansvar til kommunene.

Kommunene må få en mest mulig fleksibel ordning for å kunne tilpasse ordningene til lokale forhold. Når det ikke lenger er en lovbestemmelse som gir anledning til å pålegge vaktplikt, bortfaller også de argumentene som talte for lovfesting av forhandlinger om organisering og godtgjøring for vakt deltakelsen.

I stedet for detaljerte regler om klinisk vakt, er en overordnet ansvarsbestemmelse å foretrekke. Kommunene står da fritt til å vurdere om de ønsker en avtaleregulering av elementer i vaktordningen eller om de ønsker å tilby veterinærene den godtgjørelsen for deltakelse som er aktuell etter de lokale forholdene. Dette mener departementet det ikke er nødvendig å lovfeste.

Departementet foreslår derfor at den lovbestemmelsen som spesifikt regulerer klinisk vakt oppheves. De hensynene vaktordningen skal ivareta, omfattes av det ansvaret kommunene foreslås gitt etter ny § 3a. til å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Nytt lovbestemt ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell

Dyrehelsepersonellet (veterinærene) yter sine tjenester til brukerne som selvstendig næringsdrivende, slik at betaling for de konkrete tjenestene som blir ytt er et forhold mellom dyrehelsepersonellet og brukeren. For å utjevne kostnadene mellom husdyrbrukere som benytter veterinærtjenester, er det i jordbruksavtalen etablert en tilskuddsordning for reiseutgifter/skyssgodtgjørelse.

De økonomiske og administrative kostnadene for kommunene av det nye lovpålagte ansvaret er derfor knyttet til de tiltakene som må iverksettes for å sørge for tilgjengelighet av de aktuelle tjenestene for brukerne (tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell). Materiale innhentet i forbindelse med Sagelvmø-utvalgets arbeid viser at kommunene på det tidspunktet brukte 5-10 mill. kroner til ulike tiltak for å sikre tilgang på kliniske veterinærtjenester. Departementet regner med at det vil bli behov for en viss økonomisk styrking utover de midler som allerede brukes av kommunene på frivillig grunnlag. Dette vil bli nærmere omtalt i kommuneøkonomiproposisjonen som legges fram våren 2006.

Overføring av eksisterende ansvar for klinisk veterinærvakt fra stat til kommune

Det er i 2006 budsjettert med nær 80 mill. kroner til vaktordninger for veterinærer postert på statsbudsjettets kapittel 1115 post 70. Departementet anser at det vil være nødvendig med en moderat økning for å få en ordning for klinisk veterinærvakt som oppleves som tilfredsstillende/forsvarlig.

Både administrasjon av ansvaret for å bidra til tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell og administrasjon av en vaktordning for dyrehelsepersonell, vil gi en del administrative kostnader for kommunene. Samtidig vil Mattilsynet bli fritatt fra det ansvaret de har for å administrere dagens vaktordninger for veterinærer. Mattilsynet har anslått sine årlige administrasjonskostnader til 0,5 mill. kroner. Det tas sikte på at nødvendige administrative kostnader i kommunene skal kompenseres i forbindelse med ansvarsreformen.

Regjeringen har en ambisjon om at alle nye oppgaver som pålegges kommunal sektor skal være fullfinansiert. Landbruks- og matdepartementet tar sikte på at både midlene til klinisk veterinærvakt (kapittel 1115 post 70) og midler knyttet til det nye ansvaret for tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell skal innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, evt. etter øremerking av tilskuddet i en overgangsperiode. De økonomiske sidene av ansvarsreformen vil bli nærmere omtalt i kommuneproposisjonen som legges fram våren 2006.

Departementet vil i samarbeid med KS beregne de administrative og økonomiske konsekvensene for kommunene, men ser gjerne at høringsinstansene kommenterer disse forholdene spesielt.

5. Høringsfrist

Frist for høringsuttalelser settes til 15. mai 2006.

Utkast til lov om endring av lov 15. juni 2001 nr 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

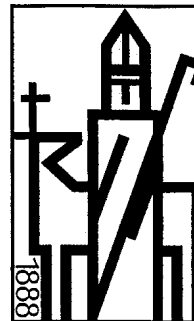
§ 1. Lovens formål
Annet ledd oppheves.

Ny § 3a. Kommunens ansvar
Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

§ 26 Om klinisk vakt oppheves

DEN NORSKE VETERINÆRFORENING

The Norwegian Veterinary Association

Høringsinstansene ved forslag til endring av
dyrehelsepersonelloven

246/06/0.100/HH/HPB/-
Oslo 7. mars 2006

VEDRØRENDE FORSLAG TIL ENDRING AV DYREHELSEPERSONELLOVEN

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har i brev av 15. februar 2006 (ref 200600143) sendt på høring forslag til endring av dyrehelsepersonelloven hvor formålet med lovendringen er at ansvaret for veterinærdekning og veterinærvakt i alle deler av landet overføres fra staten til kommunene.

Den norske veterinærforening (DNV) har ikke noe prinsipielt i mot at kommunene skal sørge for at man har en tilfredsstillende veterinærdekning og en velfungerende vaktordning. Men det må forutsettes at lovgiver på forhånd har avklart grunnlaget for ansvarsoverføringen:

- 1. Hva ansvaret omfatter**
- 2. Hvilke økonomiske rammer kommunene har å forholde seg til**

Dette er nødvendig av hensyn til forutsigbarhet for kommunene. Det er også nødvendig for å sørge for en rettferdig fordeling av rettigheter og plikter og et likeverdig tilbud og tilgjengelighet for den som trenger disse tjenestene. Dersom lovgiver ikke klargjør hvilket ansvar kommunene har og hvilket nivå og kvalitet tjenesten skal ha, vil dette innebære en forskjellsbehandling av landets innbyggere og vilkårene for næringsutøvelse og dessuten vil det kunne komme i konflikt med konkurransemessige prinsipper (konkurranselovgivningen).

Dersom kommunene får ansvaret for veterinærdekning og beredskap må det fortsatt forutsettes at det overordnede ansvaret for ivaretagelse av veterinærtjenester og beredskap mot smittsomme dyresykdommer påhviler staten. Dette bør fortrinnsvis fremgå av lovteksten, men kan alternativt klargjøres i forarbeidene til loven.

DNV kan ikke se at lovforslaget tilfredsstillende disse kriteriene og er kritisk til forslaget slik det presenteres i høringsnotatet fordi:

- Det foreslås at kommunene selv skal definere hva som er tilfredsstillende veterinærdekning og vaktordning. Staten unnlater med dette å stille krav om et enhetlig veterinærtilbud i alle deler av landet. Dette vil kunne føre til svært ulik prioritering av veterinærtilbudet mellom kommuner. Det er derfor usikkert om den foreslåtte omorganiseringen sikrer husdyrnæringens og dyreeiernes framtidige behov for veterinærtjenester i hele landet.
- Det økonomiske grunnlaget for å sikre fremtidig veterinærdekning i hele landet er ikke utredet.
- Det er uklart hvordan statens ansvar for beredskap mot alvorlige smittsomme dyresykdommer fortsatt skal ivaretas på en tillitvekkende måte. En beredskap som er nødvendig for troverdigheten til norsk husdyrproduksjon.

POSTADRESSE:
Pb. 6781 St. Olavs pl.
0130 OSLO

BESØKSADRESSE
Keyzers gt. 5
0165 OSLO

TELEFON
22 99 46 00

TELEFAKS
22 99 46 01

BANKKONTO
5005.05.63771

E-POST dnv@vetnett.no
INTERNETT www.vetnett.no

Ingen garanti for en forsvarlig veterinærdekning

I høringsnotatet står det at:

"det vil være opp til kommunene å vurdere hva som er tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester",

og:

"kommunene vil i prinsippet stå fritt til å vurdere hvilket nivå de mener er tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell".

Staten unnlater med dette å stille krav om et enhetlig veterinærtilbud i alle deler av landet. At kommunene med lokalkunnskap om kommunikasjonsforhold og dyrehold har forutsetninger for å finne hensiktsmessige løsninger for veterinærbetjeningen er riktig. Men det må være et nasjonalt anliggende å definere nivået på hva som er tilfredsstillende veterinærtjenester ut fra befolkningens behov og også for å ivareta dyrevernmessige forhold. Uten statens overordnede ansvar for et forsvarlig veterinærtilbud i hele landet, vil det vil oppstå usikkerhet om veterinærtilbudet til husdyrnæringen og dyreeiere forøvrig i den enkelte kommunen blir fullfinansiert av staten i fremtiden.

Det foreslås ikke kompensasjon for den tidligere distriktsveterinærordningen

Fram til 2004 bidro staten med omlag 20 mill. kroner gjennom distriktsveterinærordningen for å sikre veterinærtilbud i alle deler av landet. Da distriktsveterinærordningen opphørte ved opprettelsen av Mattilsynet, ble de statlige midlene overført fra distriktene til Mattilsynets forvaltningsoppgaver. Nedlegging av distriktsveterinærstillingene førte til at veterinærtilbudet mange steder ble sterkt svekket. Dette forholdet er ikke nevnt i det foreliggende høringsnotatet, og det er ikke foreslått fullverdig økonomisk kompensasjon for midlene som ble omfordelt i forbindelse med avvikling av distriktsveterinærordningen.

Forslaget gir ingen garanti for at staten dekker kommunenes utgifter

Slik forslaget fremmes gis det ingen garanti for at overføringene fra staten vil dekke det kommunene anser som et tilfredsstillende veterinærtilbud i fremtiden. Enkelte kommuner har selv bidratt til å sikre veterinærbetjening ved å opprette kommuneveterinærstillinger eller gi driftsstøtte til veterinærer i klinisk praksis. Det finnes imidlertid ingen oversikt over hvilke kommuner som i dag yter støtte til veterinærdekning og hvor mye som ytes på landsbasis.

I høringsnotatet gis det svært vage eller ingen kriterier for hva som skal legges til grunn for at kommunene skal få overført statlige midler. Før dette foreligger kan det virke umulig for den enkelte kommune å vurdere om det vil følge tilstrekkelig midler med ansvarsoverføringen. Det virker derfor som et paradoks at det i høringsnotatet foreslås at kommunene selv skal definere hva som er tilfredsstillende veterinærtilbud mens det er staten som til sist setter kriteriene og rammer for økonomisk overføring til kommunene.

Kostnadsbehovet skal utredes i ettertid.

Verken LMD eller kommunene (KS) har oversikt over hvilke kommuner som har behov for økonomiske støtteordning for å sikre veterinærtilbudet. I rapporten fra det departementalt nedsatte utvalget som foreslår å overføre ansvaret for veterinærtjenester til kommunene (Sagelvmoutvalget), er det ikke foretatt økonomisk konsekvensutredning forbundet med ansvarsoverføringen. Derimot foreslås det at utredning av de økonomiske konsekvensene skal utsettes til behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen. Det vil medføre at ansvarsoverføringen kan bli vedtatt før det er klart om det følger tilstrekkelig midler med kommunaliseringen av ansvaret.

Grunnlaget for veterinærvakt og organisering av vekten

Det legges også opp til at kommunene skal bestemme hva som er tilfredsstillende vaktberedskap. Det er derfor usikkert om ansvarsoverføringen ivaretar at det fortsatt skal være en enhetlig, landsdekkende ordning dimensjonert slik at alvorlig syke og skadde dyr sikres hjelp

utenom ordinær arbeidstid og at førstelinjeberedskapen mot alvorlige smittsomme dyresykdommer og alvorlige dyrevernsaker opprettholdes.

Høsten 2005 ble det etter pålegg fra Stortinget gjennomført en utredning om vaktordningen hvor kommunene (KS), brukerorganisasjonene, Mattilsynet og DNV deltok (Hagenutvalget). På grunnlag av utredningen ble det forhandlet fram en vaktavtale som sikrer en forsvarlig vaktordning og ivaretok statens behov for førstelinjeberedskap. Et enstemmig utredningsutvalg tilrådte at de samme organisasjonene som deltok i de regionale utredningene, blir involvert videre ved vurdering av beredskapsbehov og bemanning. Dette utredningsarbeidet er ikke nevnt i det hele tatt i høringsnotatet.

Beredskap mot alvorlige smittsomme sykdommer og dyrevern

I tillegg til hjelp til akutt syke og skadde dyr er veterinærvakten nødvendig for at staten skal opprettholde en tilfredsstillende beredskap mot alvorlig smittsomme dyresykdommer og dermed ivareta internasjonale forpliktelser gjennom EØS-avtalen (St.prp. 54 (1999-2000)). Dette er enda viktigere nå etter at Mattilsynet har avskaffet sin veterinære beredskapsvakt. I gjeldende avtale er dette ivaretatt ved at vakthavende veterinær skal være beredt til å påta seg frivillige og pålagte offentlige oppgaver. Dette er ikke fulgt opp i endringsforslaget.

Å la det være opp til hver enkelt kommune å definere beredskapsnivået er en ansvarsfraskrivelse fra staten sin side. Dette er av nasjonal betydning, og det er absolutt avgjørende at det finnes en velfungerende, landsdekkende klinisk vakt for norsk husdyrbruks omdømme og troverdighet.

Forhandlingsrett om organisering og godtgjøring

Eksisterende lov fastslår at det skal forhandles med DNV om organisering av og godtgjøring for veterinærvakt. I høringsnotatet foreslås det at forhandlingsretten fjernes og at kommunene skal stå fritt til å velge hvordan vaktordningen skal organiseres. Blant annet foreslås det at vaktordningen settes ut på anbud. Dette vil medføre uklare og uoversiktlige ansvarsforhold. Det er høyst overraskende at sittende regjering foreslår å avskaffe en forhandlingsordning som er en garanti for en likeverdig veterinærberedskap i hele landet.

DNV vil derfor på det sterkeste advare mot en ordning hvor partene ikke forhandler fram en sentral avtale om veterinærvakten som sikrer en enhetlig vakt i hele landet. Uten en slik avtale er det fare svært uforutsigbare forhold rundt vakten med resultat av sviktende rekruttering av veterinærer til distriktene. Noe som igjen vil føre til at utkantkommuner vil måtte betale mer for veterinærtjeneste og vakt enn sentrale kommuner.

Det er også sikkert at veterinærer vil oppleve det som svært urimelig dersom en mister forhandlingsretten over en såpass viktig del av jobben som å delta i vakter utenom ordinær arbeidstid. Veterinærer har til all tid påtatt seg et stort ansvar og tung vaktbelastning (45 % av vaktene var i 2001 tredelt, todelt eller udelt). Viljen til å påta seg vaktansvar som "blir tredd nedover hodet på en" vil ikke være stor. Det skal også bemerkes at over 50 % av yrkesaktive veterinærer er kvinner, og andelen vil stige raskt de kommende årene. Kvinner vil erfaringsmessig ønske arbeid med ordnete arbeidsforhold og arbeidstider, og uordnete og uforutsigbare arbeidsforhold vil klart svekke rekrutteringen til distriktene.

DNV har aldri hatt vetorett

I høringsutkastet påstås det at forhandlingsretten har gitt DNV nærmest vetorett. Dette er direkte galt. Forhandlingene har vært ført på grunnlag av to likeverdige parter, og ordningen har gitt full oppslutning om vaktordningen. Kun en gang i veterinærvaktens historie har det oppstått kaos rundt veterinærvakten. Det var i januar 2005 da LMD ville etablere en vaktordning som ikke var basert på en fremforhandlet vaktavtale.

Nemndløsning

Mye av støyen rundt veterinærvakten de siste årene skyldes at det ikke har vært en tvisteløsningsordning når partene har hatt vanskelig for å komme til enighet i forhandlinger. Fordi dette ligger utenfor arbeidstvistloven i kommunen er det hensiktsmessig å lovfeste en nemndløsning slik Sp, V og KrF foreslo ved innføring av den nye dyrehelsepersonelloven i 2001.

TIL LOVENDRINGSFORSLAGET

Lovendringsforslaget velter hele ansvaret for dyrehelsetjenester i landet og ansvaret for organisering og finansiering av en landsdekkende klinisk veterinærvakt over på kommunene uten at det går fram at staten har det endelige økonomiske ansvaret. Den foreslåtte lovendringen er svært ullen og setter ikke krav til hva som menes med tilfredsstillende veterinærtilbud og medfører således usikkerhet om at det blir et forsvarlig veterinærtilbud og vaktordning i hele landet.

Videre underslår staten at veterinærvakten, som den eneste veterinære beredskapsordningen, er nødvendig for at Norge skal ivareta internasjonale forpliktelser om beredskap mot alvorlige smittsomme dyresykdommer og alvorlige dyrevernsaker, noe som er helt avgjørende for troverdigheten til norsk husdyrproduksjon.

Dersom kommunene skal overta det administrative og økonomiske ansvaret for veterinærbetjening og vakt, må det derfor stilles langt klarere krav i lovs og forskrifts form til nivået på veterinærtjenestene slik at det blir et enhetlig tilbud i hele landet. Klarere definerte krav vil også i langt større grad sikre at tilstrekkelig økonomiske midler overføres til kommunene.

DNV vil derfor foreslå følgende endring av det fremlagte lovforslaget:

§ 1. Lovens formål

2. ledd skal lyde:

Staten har det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste.

§ 3. Lovens virkeområde

Ny § 3a skal lyde

Kommunen har ansvar for å sørge for nødvendig tilgang på dyrehelsepersonell i kommunen. Kommunen kan bidra til nødvendig tilgang på dyrehelsepersonell ved å ansette personell i kommunale stillinger eller gi driftsstøtte til veterinærer i kommunen.

Kommunen har ansvar for å etablere klinisk vakt for dyrehelsepersonell i kommunen. Vakt deltakelse baseres på frivillighet, og kommunen inngår avtale med yrkesorganisasjonene etter forhandlinger om organisering og gjennomføring av vaktene samt om godtgjøring for deltakelse.

Det opprettes en nemnd for å håndtere situasjoner hvor det ikke oppnås enighet ved forhandlinger om vilkår for deltakelse i vakt og ved beordring til offentlig tjeneste.

Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen.

Med hilsen
Den norske veterinærforening

Halvor Hektoen
President